

ANADOLU ÖDÜLLERİ

ARKEOLOJİ

Kayalıpınar Kazısı / Sivas

Valilik

Seçici Kurul'un Ödül Gerekçesi: Kayalıpınar Kazısı; süreklilik gösteren bir çalışma olması, arkeoloji alanına sağladığı katkı ve uluslararası alana yayılan etkisi gerekçeleriyle seçilmiştir. Kazıda elde edilen ve büyük kısmı yazılı tabletlerden oluşan bulgular, Anadolu arkeolojisine yeni bir kent ismi kazandırmış, bulunduğu bölgenin tarihini değiştirmiş ve Anadolu uygarlıklarında çok önemli bir yere sahip Hititlerin tarihine ışık tutmuştur. Bu yönüyle kazı, hem yerel hem de uluslararası kültüre anlamlı katkılar sağlamıştır.

Projeye İlişkin Özet Bilgi: Sivas'ın Yıldızeli ilçesinin Kayalıpınar bölgesinde Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Almanya'daki Marburg Philipps Üniversitesi adına Doç. Dr. Vuslat Müller-Karpe başkanlığında yürütülen kazıları içeren proje sayesinde ortaya çıkarılan Hititçe çivi yazılı bir tablet Anadolu tarihini değiştirmiştir. Buna göre, kazılarda bulunan Kayalıpınar ören yerinin eski isminin "Samuha" olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Sivas'ta Sarissa Hitit kentinden sonra açığa çıkarılan ikinci Hitit kenti olan Kayalıpınar Örenyeri (Samuha Hitit Kenti) Anadolu'da Asurca ve Hititçe yazılı tablet barındıran beş merkezden biridir. Büyük kısmı 1. derece arkeolojik sit alanı olarak tescillenen Kayalıpınar, Asur Koloni çağından başlamak üzere Hitit, Demir Çağı, Helenistik, Roma, Bizans dönemlerinde iskân gören yerleşim, Anadolu'da tablet barındıran sayılı merkezler arasında sayılmaktadır. Asurlu tüccarların ticaret yaptığı ufak bir pazar yeri (Vabartum) olan Samuha, daha sonra gelişerek MÖ 18. yüzyılda önemli bir ticaret merkezi (Karum) hâline gelmişti. Hitit Krallığı devrinde de MÖ 17.-13. yüzyıllar arasında önemli bir şehir olmuştur. Hitit Büyük Krallarının, ülkeyi yönettikleri krallık merkezidir. Başkenti Hattuşa Boğazköy olan Hititler, Kızılırmak üzerinden ulaştıkları Samuha'yı yazlık işlerinde merkez olarak kullanmışlardır.

MÜZECİLİK

OMM - Odunpazarı Modern Müze / Eskişehir

Odunpazarı Modern Sanat Vakfı

Seçici Kurul'un Ödül Gerekçesi: Yüksek nitelikli bir koleksiyona sahip olan ve genç bir müze olmasına rağmen alanında uluslararası ödül de kazanmış olan Odunpazarı Modern

Müze projesi, müzecilik alanına katkısı ve çağdaş sanatı yaygınlaştırmaya yönelik çalışmaları gerekçesiyle seçilmiştir.

Projeye İlişkin Özet Bilgi: Çeşitli sergileme alanları, etkinlik mekânları, kafe ve müze dükkânından oluşan, yaklaşık 4500m2 alana yayılan OMM – Odunpazarı Modern Müze, 2019 Eylül’ünde Eskişehir’de açılmıştır. Eskişehir’in tarihî Odunpazarı evlerinin arasında yer alan OMM binası, dünyaca ünlü mimarlık ofisi Kengo Kuma and Associates (KKAA) tarafından tasarlandı; kendisi de Eskişehirli olan mimar ve koleksiyoner Erol Tabanca tarafından gerçekleştirildi. Sıradışı mimarisiyle bir simge yapı hâline gelen OMM binası, bölgedeki diğer kent müzeleriyle birlikte bir müze meydanı yaratmıştır. Sanat dünyasını yakından takip edenlerin yanı sıra, daha önce hiç müze deneyimi yaşamamış ya da çağdaş sanatla ilgilenmemiş kişilere de ulaşmayı hedefleyen OMM, kamusal bir buluşma merkezi oluşturmuştur. Böylelikle Türkiye’nin sanat haritasında bir dönüşüme vesile olmuştur.

OMM, kurucusu Erol Tabanca’nın koleksiyonundan seçkilerin yanı sıra dinamik ve çeşitlilik gösteren bir sergi programı da sunmakta ve sergi programlarını modern ve çağdaş sanata yönelik ücretsiz etkinlikler, farklı yaş ve ilgi alanlarına yönelik atölyeler, sanatçı buluşmaları ve seminerlerle zenginleştirmektedir. Müze, Kültür ve Turizm Bakanlığı 2019 Yılı Özel Ödülü, GMK 38. Grafik Tasarım Sergisi En İyi Logo Tasarımı Ödülü ve ÇAĞDAV Onur Ödülü’nü kazanmıştır. 2020 yılında müze ve kültürel miras alanlarında dünya çapında önemli girişimleri öne çıkarmak ve onurlandırmak amacıyla İngiltere’de düzenlenen 18th Museums + Heritage Awards (Müze ve Kültürel Miras Ödülleri) kapsamında, “1 Milyon £ ve Üzeri Yatırım Yapılan Yılın Uluslararası Projesi” seçilmiştir.

RESTORASYON

The Museum Hotel Antakya, 5. Mıntıka 4642 Numaralı Parsel Koruma Süreci / Hatay DS Mimarlık

Seçici Kurul’un Ödül Gerekçesi: Hotel Antakya projesi, tüm parsele yönelik koruma sürecini önplana alan özgün bir çalışmadır.

Orijinal kent bulgularını morfolojiyle birlikte yerinde koruyan bir yaklaşım sunmaktadır. Alanda kültürel mirası turizmle ilişkilendirmek adına özgün bir örnek teşkil etmektedir. Proje, restorasyon alanında özgün olması ve Antakya’nın kültürel mirasına yaptığı katkı gerekçesiyle seçilmiştir.

Projeye İlişkin Özet Bilgi: Günümüzde St. Pierre Kilisesi’nin bulunduğu yamacın yakınında ve Sütunlu Yol izi üzerinde devam ettiği düşünülen Kurtuluş Caddesi’ne cephe verecek

şekilde konumlanan çalışma alanı, özel mülkiyetiyle yaklaşık 17.000 m2 büyüklüğündedir. Antakya, kentsel yerleşimi ile 3. derece arkeolojik sit alanı olarak tanımlanmaktadır. Öncesinde tır parkı ve depolama alanı olarak kullanılan bu özel arazi için inşaat izin talebiyle arkeolojik sondajların yapılması gerekli olmuş; sondajların işaret ettiği verilerle Prof. Dr. Hatice Pamir başkanlığında yapılan bilimsel arkeolojik kazı 2010 yılı sonunda tamamlanmıştır. Elde edilen verilerin Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Adana Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından incelenmesi sonucunda kontrollü koruma kararı alınmış; parsel sınırları içinde, arkeolojik kazı çalışmasının tamamlanmış hâlinin sergilenmesi ve alanda bir arkeoloji müzesi tesis edilmesi koşulu ile üst yapının kullanım haklarının mülk sahibine verilmesine karar verilmiştir.

Koruma ve restorasyon süreci 2011'de üçboyutlu dijital tarama verileri oluşturularak başlamıştır. Buluntular için yapılan haritalama çalışması ile yapı dönemleri ve nitelikleri algılanmaya çalışılmıştır. EAA tarafından tasarlanan mimari projede koruma amaçlı acil müdahalelerle restorasyon ön kararları oluşmuştur. Bu kapsamdaki kalıntıların konservasyonu, alanda oluşturulan atölye ile 8 yıl sürmüştür. Kuyu temel kazıları sırasında, 2. yüzyıla tarihlenen, önemli mitolojik sahneler içeren Pegasus Mozaik'i'nin yer aldığı kalıntıların açığa çıkması sürpriz olmuştur.

Evrensel değere sahip alanı ve veriyi yerinde hem şehirlilere, hem de dışarıdan gelecek izleyicilere açmak kuşkusuz paha biçilmez bir deneyim ve bir öğrenme şekli sunmaktadır. Proje, çok önemli bir toplumsal bellek haritalamasına olanak tanımaktadır.

SÜRELİ ETKİNLİKLER

Çanakkale Bienali / Çanakkale

CABININ - Çanakkale Bienali İnisyatifi

Seçici Kurul'un Ödül Gereçesi: Kâr amacı gütmeyen ve bağımsız bir oluşum olmasıyla birlikte sürdürülebilirliğiyle dikkat çeken Çanakkale Bienali, Türkiye'de çağdaş sanatın yaygınlaşmasına ciddi katkı sağlamaktadır. Uluslararası Bienaller Birliği üyesi olması, alanında uluslararası etki yarattığını ortaya koymaktadır. Proje, yapı olarak sürdürülebilirliği zor olan çağdaş sanat bienalini süreklilik gösteren biçimde düzenlemesi, yerel ile uluslararası sanatçıları bir araya getirmesi ve toplumsal faydayı gözetmesi nedeniyle seçilmiştir.

Projeye İlişkin Özet Bilgi: Çanakkale Bienali İnisyatifi CABININ tarafından 2008 yılından beri düzenlenen Çanakkale Bienali, bugüne kadar tüm dünyadan 300'ün üzerinde

sanatçının üretimlerine ev sahipliği yapmıştır. Çanakkale Bienali, yerelde örgütlenen, yerel dinamikleri ve potansiyelleri çağdaş sanat bağlamında harekete geçirmeyi ve görünür kılmayı hedefleyen, sivil bir inisiyatif yapısında örgütlenen bir bienaldir. Bu bağlamda en önemli bileşeni de kuruluşundan bu yana sosyal programları olmuştur. Çanakkale Bienali'nin kavramsal ve sanatsal bağlamları üzerinden geliştirilen "Bienal Çocuk", "Bienal Genç", "Bienal Engelsiz" ve "Bienaldehyz Kadın Platformu" gibi program ve projeler, toplumun farklı kesimlerini çağdaş sanatla etkin şekilde bir araya getirmiştir.

CABININ bugüne kadar Çanakkale'nin farklı ve özgün birçok özel ve kamusal alanını Çanakkale Bienali kapsamında değerlendirmiş ve büyük bölümünü kentin gündemine taşımıştır: Er Hamamı, Eski Ermeni Kilisesi, Eski Tütün Deposu (şimdiki Korfmann Kütüphanesi), Fevzipaşa Mahallesi'ndeki metruk binalar, Çanakkale Kordon, Marina, özel mülkiyetteki çeşitli yapılar, Eski Otogar, Halk Bahçesi... CABININ'in 2008 yılından bu yana yürüttüğü bu çalışmalarda temel amaçları ve hedefleri şunlar olmuştur: Çanakkale'deki farklı toplum kesimlerini çağdaş sanatla buluşturmak; sanat odaklı etkinlikler ve eğitimler yoluyla dezavantajlı grupların (çocuklar, engelliler...) toplumsal yaşama katılımlarını, üretkenlik ve becerilerini artırmak; şehrin özgün, tarihî, doğal ve kültürel değerlerini uluslararası boyutta tanıtmak; Çanakkale'yi bir çağdaş kültür kenti olarak konumlandırma vizyonuna yönelik uluslararası iletişim ve işbirliği ağları oluşturmak.

GÖSTERİ SANATLARI

EBB Senfoni Orkestrası / Eskişehir

Büyükşehir Belediyesi

Seçici Kurul'un Ödül Gerekçesi: EBB Senfoni Orkestrası, Türkiye çapında yerel yönetimlerce desteklenen az sayıda senfoni orkestrasından biridir. Sürdürülebilirlik açısından zor, uzun soluklu yatırım ve yapılanma gerektiren bir oluşum olan yerel senfoni orkestralarına başarılı bir örnektir. Orkestra, çevre il ve ilçelerde düzenlediği turnelerle etki alanını kent merkezinin dışına taşımış, yurtdışı turnelerle uluslararası alanda da faaliyet göstermiştir.

Projeye İlişkin Özet Bilgi: Eskişehir'de son yıllarda büyük ivmeyle artan kültür ve sanat yatırımlarının en önemli örneklerinden birini 2001 yılında kurulan EBB Senfoni Orkestrası oluşturmaktadır. Halen Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı olan Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen'in gayretleri sonucu hayata geçirilen Orkestra, ülkemizin en genç fakat en hızlı gelişim gösteren sanat kurumlarının başında gelmiş ve bu yıl 19. sezonunu sürdürmektedir. İlk açılış konserini Ocak 2002'de gerçekleştiren Orkestra, o dönemde iki

haftada bir düzenlenen konserlerini, sanatseverlerin yoğun ilgi ve talebi sonucunda 2003-2004 sezonunda haftada iki konsere çıkarmış, günümüze dek 1257'nin üzerinde konser ve temsille 682.551 dinleyiciye ulaşmıştır. Senfonik repertuarlar, resitaller ve oda müziği konserlerinin yanı sıra, EBB Senfoni Orkestrası opera alanında da faaliyet göstermektedir. Opera çalışmalarına Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve Eskişehir Büyükşehir Belediyesi arasındaki işbirliğiyle 2004 Aralık'ında başlayan topluluk, birçok büyük çaplı opera ve bale eserini de repertuarına almış, 94 farklı opera ve bale temsili ile 68.000 dinleyiciye ulaşmıştır. 2011 yılından itibaren "Eskişehir Opera ve Bale Günleri" adı altında ulusal bir festival düzenlemeye başlayan kurum, haftalık konserlerinin yanı sıra pek çok müzik türünün senfonik icrasını yapmakta, aralarında "Çocuklar ve Aileleri için Çoksesli Gösteri", "Anlatımlı Konserler", "Söyleşili Dinletiler" in olduğu çeşitli etkinlikler, atölye ve seminerler düzenlemektedir.

GÖSTERİ SANATLARI

Van Akdamar Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Şenliği / Van *Devlet Tiyatrosu*

Seçici Kurul'un Ödül Gerekçesi: Van Akdamar Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Şenliği, uzun süreli ve alanına katkısı yüksek bir etkinliktir. Van'ın ilçe ve köylerindeki okul çocuklarının eğitimine kültürel katkı sağlayan şenlik, tiyatro kültürünü kent merkezinin dışına taşıması açısından da önemlidir.

Projeye İlişkin Özet Bilgi: Her yıl Nisan ayı sonunda başlayıp Mayıs ayı ortalarına dek süren "Van Akdamar Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Şenliği", 1999'dan beri, yani 17 sezondur Van Devlet Tiyatrosu tarafından gerçekleştirilmektedir. 1999-2000 sezonunda Van Devlet Tiyatrosu çalışanları, çocukların ve gençlerin şehrin her köşesinde sanat yapabilmesi ve tiyatronun tüm okullara girip gençlerle buluşabilmesi hayaliyle yola çıkmıştır. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü'nün desteği ve "Her okul bir tiyatro olsun!" düşüncesiyle düzenlenen şenlik kapsamında, Van'ın ilçe ve köyleri arasından belirlenmiş okullara ulaşılmakta, bu okullardaki çocuklar ve gençler profesyonellerin desteğiyle tiyatroyla tanışmakta, sahnede seslerini duyurmakta ve Türkiye'nin dört bir yanından gelen tiyatroların oyunlarını izleme imkânına kavuşmaktadır. 2012 yılı itibarıyla bu şenlik kapsamında yine çocuk ve gençlere yönelik atölyeler de hayata geçirilmiştir. Müziği, resmi, heykeli, tiyatroyu, operayı, baleyi profesyoneller aracılığıyla tanımalarını sağlayacak etkinlikler düzenlenerek, deprem yaşamış bu bölgedeki çocuk ve gençlerin, yaşadıkları zorlu süreci sanatın gücüyle geride bırakmaları amaçlanmıştır.

ALANA KATKI ÖDÜLLERİ

ARKEOLOJİ

Başur Höyük Kazısı / Siirt

Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü

Pamukkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü

Seçici Kurul'un Ödül Gerekçesi: Yoğun baraj yapımının olduğu bir bölgede gerçekleştirilen Başur Höyük Kazısı, Yukarı Dicle bölgesinin Mezopotamya'yla kurduğu ilişkileri belgelemekte ve uluslararası literatürde geniş yer bulan önemli bulgular sunmaktadır.

Projeye İlişkin Özet Bilgi: Başur Höyük Kazısı, Yukarı Dicle Bölgesi'nde bulunan ve Ilisu Barajı HES Projesi kapsamında 2007-2019 yılları arasında gerçekleştirilen kazı çalışmalarını kapsamaktadır. Söz konusu yerleşim yerinin MÖ 4. binyıl sonu ve MÖ 3. binyılın başında bölgedeki diğer höyüklerden farklı bir kültürel gelişim gösterdiği anlaşılmaktadır. Başur Höyük, Geç Uruk Dönemi ve Erken Tunç Çağı I evresinde güçlü bir materyal kültüre sahiptir. Başur Höyük Kazısı'ndan elde edilmiş verilerin, Kuzey Mezopotamya'da şimdiye kadar üretilmiş bilgilerle karşılaştırılması, Yukarı Dicle Bölgesi'nin söz konusu dönemlerdeki toplumsal yapısını, kültürel gelişimini ve bölgelerarası etkileşimdeki konumu anlamak açısından önemli sonuçlar vermektedir.

Başur Höyük bulguları sadece bu coğrafyanın değil, Güneydoğu Anadolu'nun tarihsel, kültürel ve ekonomik gelişiminde önemli bir dönüm noktası olan merkezîleşme ve bölgeselleşme olgusuna ışık tutacak düzeydedir. Eldeki veriler Geç Uruk Dönemi'nde Güney Mezopotamya ile kurulmuş güçlü kültürel ve ticari ilişkilerin Erken Tunç Çağı'nın I. evresi boyunca da devam ettiğini göstermektedir. Başur Höyük'ün MÖ 3. binyılın başına tarihlenen mezarlarında tespit edilen metal eserler ve seramikler, Yukarı Dicle Bölgesi'nin kuzey ve güney bölgeleriyle arasındaki kültürel ilişkinin devam ettiğini gösterir.

RESTORASYON

Kültür Yolu Projesi / Erzurum

Büyükşehir Belediyesi

Seçici Kurul'un Ödül Gereçesi: Büyükşehir Belediyesi Kültür Yolu Projesi, kentin mimari dokusunun iyileştirilmesine ve tarihî yapıların günümüze kazandırılmasına büyük katkıda bulunmaktadır. Proje, aşamalar hâlinde, detaylı ve sürdürülebilir şekilde planlanmış çerçevesi ve geniş kapsamıyla dikkat çekmektedir.

Projeye İlişkin Özet Bilgi: Erzurum'un merkezinde bulunan tarihî kent dokusunu koruyarak dönüşümünü sağlamak, ayrıca onu yeni kent dokusuyla bütünleştirip, özgün dokuya aykırı fonksiyon ve mekânları ortadan kaldırarak, tarihî kültürel mirasın sürdürülebilirliğini sağlamak ve tüm bunların yanı sıra sosyo-ekonomik fayda elde etmek bu projenin ana amaçlarını oluşturmaktadır. "Kültür Yolu Projesi" toplam üç etapta oluşmaktadır. Proje kapsamında çalışmaların % 90 oranında tamamlandığı I. Etap Çalışma Alanı, Erzurum Kalesi'ni de içine alacak şekilde Ulu Camii'nin kuzeyi, Caferiye Camii'nin doğusu, Kurşunlu Camii'nin güneyi ve Bat Pazarı olarak bilinen sıra dükkânların batısı olarak tanımlanan alanı kapsamaktadır. I. Etap Proje Alanı'nın 3,5 hektarlık kısmı Kentsel ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı, 0,9 hektarlık kısmı ise I. Derece Arkeolojik Sit Alanından oluşmaktadır. Alanda 9 adet anıtsal yapı (kale, cami, türbe, hazire) ve 18 adet tescilli konut bulunmaktadır. Alandaki 18 sivil mimarlık eseri tescilli, muhtelif büyüklükte geleneksel Erzurum Evi'dir.

Proje, tarihî ve kültürel mirasın sürdürülebilirliğini sağlayarak Palandöken Dağı turizminin kente çektiği nüfusa konaklama imkânı sunmaktadır. Palandöken oteller bölgesine alternatif ve yardımcı yeni bir alt merkez oluşturmak, Erzurum kültürünün anlaşılması ve tanıtılmasına katkı sağlayacak yerel el sanatlarının üretimi, satışı, vb. öz niteliklerin gelişimine katkıda bulunmak projenin bir diğer amacıdır. Kent merkezinin uluslararası bir ticari merkez hâline dönüştürülmesi, ekonominin ve iş imkânlarının canlandırılması, imarlı, düzenli sokak dokularının oluşturulması, katılımcılığın sağlanması, sosyo-ekonomik fayda elde edilmesi, tarihî ve kültürel değerlerin yenilenerek gelecek kuşaklara aktarılması bu projenin ana hedeflerini içermektedir.